

Corc comú dels mobles (*Anobium punctatum*)

Text: © Fernando García del Pino

Fotografies : © Fernando García del Pino

Nom científic
<i>Anobium punctatum</i>
Ordre
Coleoptera
Família
Anobiidae
Mida
3-5 mm

Foto 1: Adult d'Anobium

Reconeixement

Anobium punctatum és un petit coleòpter de color marró vermellós fosc de 3 a 5 mm de llargada. Es caracteritza, perquè a l'igual que altres anòbids, el cap no és visible quan es mira aquest corc des de dalt, ja que és cobert pel pronot (placa dorsal del primer segment del tòrax). Una altra característica d'aquest corc és que presenta els èlitres (primer parell d'ales endurides) amb un punteig en fileres longitudinals.

L'adult de *Anobium punctatum* (veure foto 1) es pot diferenciar d'altres corcs de la fusta de la família Anobiidae (ex. *Oligomerus ptilinoides*) perquè *A. punctatum* presenta el pronot amb una quilla longitudinal medial i la part basal del pronot és més estreta que l'amplada dels èlitres.

Aquestes dues espècies d'anòbids es poden confondre amb els líctids (*Lyctus bruneus*) (veure fitxa Lyctus) podent-se diferenciar, perquè els líctids tenen el cos aplanat dorso-ventralment i el seu cap és visible quan es mira l'insecte des de dalt.

Les larves d'*Anobium punctatum* que es troben a l'interior de la fusta, es poden confondre amb les larves dels líctids (veure fitxa *Lyctus brunneus*). Les larves d'*Anobium*, tenen una mida màxima de 6 mm de longitud i les característiques que les diferencien del líctids són que presenten petites espines al llarg de tot el cos, i el final de l'abdomen és arrodonit i eixamplat.

Foto 2: Adult d'*Oligomerus ptilinoides*

Els adults del corc de la fusta també es poden confondre amb altres anòbids que no ataquen la fusta com *Stegobium paniceum* (corc del pa) (veure fitxa *Stegobium paniceum*) i *Lasioderma serricorne* (corc del tabac) (veure fitxa *Lasioderma serricorne*). Aquestes dues espècies es poden diferenciar d'*Anobium punctatum* pels seus hàbits,

ja que no estan relacionats amb la fusta, i perquè totes dues espècies tenen la base del pronot igual o més ample que els èlitres. *Lasioderma serricorne* també es pot diferenciar, perquè no presenta els èlitres puntejats característics dels corcs comuns dels mobles.

L'adult de l'altre corc de la fusta, *Oligomerus ptilinoides* (veure foto 2), té el cos molt allargat, amb els èlitres més de tres vegades més llargs que amples, podent-se diferenciar del corc del pa i del corc del tabac, perquè aquests tenen un cos més globós i convex.

Detecció i seguiment

La detecció de l'atac d'aquest insecte no és fàcil fins a l'aparició dels forats rodons que presenten els mobles o estructures de fusta atacats per aquest insecte. Aquests forats tenen una mida de 1,5 a 2 mm de diàmetre i són els orificis per on ha sortit l'insecte adult de l'interior de la fusta. (veure foto 3).

Abans de l'aparició d'aquests forats es pot detectar la presència d'aquests insectes a l'interior de la fusta mitjançant aparells de detecció acústica.

Foto 3: Forat de sortida dels adults d'anòbits

Una altra evidència que pot indicar la presència dels corcs a la fusta, és l'acumulació de piles de serradures granuloses i aspres que apareixen al terra sota dels orificis, o sortint d'ells, als mobles o altres estructures de fusta. Aquestes serradures corresponen als excrements de les larves que s'alimenten a l'interior de la fusta que surten pels orificis realitzats pels adults. La presència d'aquestes serradures també ens permet determinar si és actiu l'atac observat.

Tot això aquestes serradures poden ser presents en petites quantitats, malgrat l'atac no sigui actiu, ja que poden caure de les galeries plenes de serradures alguns anys després que l'atac hagi cessat, per moviments o vibracions naturals de la fusta.

La utilització de trampes adhesives amb feromones sexuals pot permetre tant detectar la presència d'adults com fer un seguiment dels mateixos.

Riscos/problemes per a la salut

Anobium punctatum ataca preferentment l'albeca de frondoses i coníferes, però en condicions d'humitat també pot atacar el duramen d'algunes frondoses. No necessita una gran humitat per atacar les fustes, però mostra una preferència per la fusta humida situada en llocs amb una ventilació deficient. Malgrat el seu nom comú és el de corc comú dels mobles, no únicament ataca als mobles, també pot atacar terres de fusta (tarimes), i altres fustes estructurals i decoratives.

Si bé aquests insectes no generen directament una problemàtica sanitària, la seva presència en ambients urbans està molt lligada a la presència d'un petit himenòpter, *Scleroderma domèstica*, paràsit de les larves d'*A. punctatum*, els adults dels quals produeixen picades bastant doloroses a les persones.

Cicle biològic

Les femelles fecundades d'aquest corc ponen els ous (d'uns 0,3 mm de longitud) en petits grups de 2, 3 o 4 ous, a les superfícies rugoses de la fusta, a les esclatxes i als antics forats de sortida dels adults. Cada femella pot dipositar un total de 80 ous al llarg de la seva vida. Després de 4 o 5 setmanes, neixen unes petites larves blanques i arcades que s'introdueixen directament a la fusta on perforen petites galeries en la direcció de les fibres de la fusta.

Foto 4: Adult d'Oligomerus ptilinoides sortint de la fusta

Aquestes larves s'alimenten dels components de la paret cel·lular (principalment cel·lulosa) mitjançant l'acció simbiòtica de certs microorganismes. Les galeries es van incrementant en mida, segons la larva va creixent, i queden plenes de serradures rugoses i aspres.

El cicle vital d'aquest insecte és de 2, 3 o més anys, depenen de l'estat nutritiu de la fusta i de les condicions ambientals. El seu desenvolupament es veu afavorit per l'elevada humitat ambiental i una temperatura moderada (22-24 °C). Al final del període larvari l'insecte assoleix una mida de 6 mm de longitud, i es transforma en pupa a l'interior d'una cambra situada a prop de la superfície de la fusta. L'estat de pupa té una duració de 6-8 setmanes, transformant-se posteriorment en insecte adult.

Durant els mesos de maig a agost, els adults surten a l'exterior, perforant a la fusta uns orificis circulars d'1,5-2 mm de diàmetre (*veure foto 4*). Els adults viuen de 3 a 4 setmanes, són bons voladors i s'aparellen a l'exterior de la fusta, tancant així el seu cicle biològic.

Control

Abans d'emprendre qualsevol mesura de control davant d'una plaga, i especialment de les que ataquen la fusta, és necessari saber quina espècie és la que està causant el problema, i si l'atac és actiu o no.

Mesures correctores i/o preventives

Donada la preferència que té aquest insecte per la fusta humida, l'eliminació de la humitat de la fusta i una correcta ventilació del lloc on està situada, són mesures que poden prevenir l'aparició d'aquesta plaga.

Mesures de control actiu

- **Control Mecànic:** En determinades ocasions, quan la infestació està limitada a una petita àrea o a una peça de fusta determinada, el mètode de control més adient és l'eliminació i substitució de la fusta atacada.
- **Control Físic:** La utilització de l'electricitat, les microones i les altes o baixes temperatures son algunes de les tècniques que es poden fer servir en algunes situacions.
Igualment la utilització de gasos inerts, com l'argó o el nitrogen, és una altra alternativa al control químic, que ha demostrat la seva eficàcia en el control d'aquesta plaga.
- **Control químic:** El control químic d'aquest insecte inclou la utilització de gasos insecticides mitjançant una fumigació parcial o total de les estructures de fusta, o l'aplicació d'un líquid insecticida a la fusta infectada. Els insecticides líquids es poden aplicar superficialment (mitjançant pinzellat o polvorització), injectant l'insecticida per les galeries de la fusta atacada o injectant-lo a pressió mitjançant la col·locació de vàlvules a l'interior de la fusta. Cada tipus d'aplicació donarà lloc a un grau diferent d'impregnació de la fusta. La utilització d'un sistema o un altre estarà en funció, entre d'altres, de la gravetat de l'atac.

Observacions

Altres espècies d'anòbids molt comuns que ataquen la fusta són: *Oligomerus ptilinoides* (veure foto 2 i 4) que presenta una mida de 5-7 mm de longitud, i *Xestobium rufovillosum* amb una mida de 5 a 9 mm.